

Krym

Pohlová Klára

447478

Základní informace o Krymu

- **Poloostrov na severu Černého moře**
- **Hlavní město:** Simferopol
- **Rozloha:** 26 100 km²
- **Počet obyvatel:** 1,9 milionu
- **Státní zřízení:** autonomní republika Ukrajiny
- **Administrativní členění:** 25 regionů, 14 rajónů a 11 městských rad
- **Etnické složení:** 58,3 % Rusové, 24,3 % Ukrajinci, 12,1 % Krymští Tataři, 1,4 % Bělorusové
- **Jazyk:** Oficiálním jazykem na Ukrajině je zatím pouze ukrajinština, kterou však na Krymu hovoří pouze 10 % populace. 77 % obyvatel uvádí jako svůj rodný jazyk ruštinu.

Historie Krymu

- V 6. století př. n. l. se na pobřeží usadili Řekové. Ti při své kolonizaci založili několik měst a přístavů. Krym zásoboval Řecko pšenicí.
- Od 1. století n. l. patřila řecká pobřežní města Římské říši, ale nadále je napadali barbaři. Ve 4. století upadl Krym pod nadvládu Gótů, později se stal součástí říše Chazarů a pak kočovných Kumánů.
- V roce 1243 na poloostrov vpadla tatarská Zlatá horda, část vojska slavného Čingischána.

V roce 1783 po rusko-turecké válce, ovládla Krym ruská **carevna Kateřina Veliká**. Jedinou možností, jak učinit z poloostrova trvalou součástí Ruska, bylo přestěhovat sem příznivě nakloněné obyvatelstvo, nejlépe pravoslavného náboženství. Začali přicházet nejen Rusové, ale i Ukrajinci, Arméni, Bulhaři a Němci.

- V letech 1853–1856 proběhla tzv. **Krymská válka** (rusko-turecká válka) – přerostla v celosvětový konflikt. Skutečným cílem Rusů bylo zničit slábnoucí osmanské impérium a ovládnout Bospor a Dardanely, úžiny spojující Černé moře se Středozemním. Na stranu Turecka se postavila Anglie a Francie.

Rusové prohráli a jejich námořní moc na Černém moři byla zničena.

- Po první světové válce a bolševické revoluci vznikla v roce 1921 **autonomní Krymská sovětská republika**. V letech 1941–44 byl poloostrov okupován hitlerovským Německem.

Na jaře **1945** se v Livadijském paláci konala **Jaltská konference**, na níž se sešli budoucí vítězové války: Stalin, F. D. Roosevelt a W. Churchill.

Livadijský palác v letovisku Jalta

Připojení Krymu k Ukrajině

- V roce **1954** (v rámci oslav 300. výročí připojení Ukrajiny k Rusku) **daroval Nikita Chruščov** Krym **Ukrajině**. Ukrajina mu byla blízká, ač byl rodem Rus, a nepočítal, že by se Sovětský svaz mohl někdy rozpadnout.
- Po vyhlášení nezávislosti v roce **1991** **připadl Krym se souhlasem Ruska Kyjevu**.
- Protože většina obyvatelstva zde mluví rusky, stále se hovořilo i o možnosti připojení k Rusku nebo alespoň zavedení ruštiny jako oficiálního jazyka, zavedení moskevského času a ekonomické nezávislosti na Ukrajině.

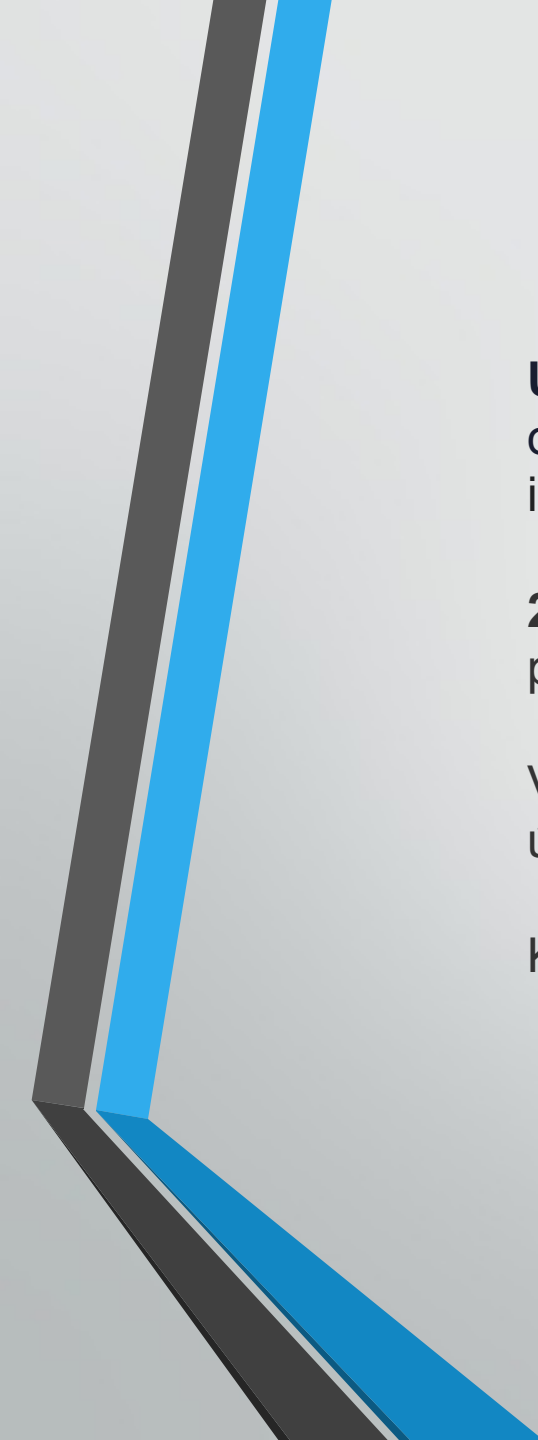
Nikita Sergejevič Chruščov

Příslib sblížení Ukrajiny s EU po roce 2010 se stal terčem kritiky Ruska. Moskva uvalila na Ukrajinu ekonomické sankce a embargo na některé výrobky a zdražila zemní plyn. Zároveň za vstup do Celní unie nabídla Ukrajině štědré finanční půjčky.

Euromaidan – masové protesty, které začaly **21. listopadu 2013** proti ukončení přípravy podpisu asociační dohody Ukrajiny s EU proruským prezidentem Viktorem Janukovyčem. V reakci na toto rozhodnutí vyšly do ulic v některých ukrajinských městech desetitisíce protestujících, kteří trvali na proevropském směřování své země. Tyto protesty nakonec vedly k sesazení Janukovyče a sestavení nové prozatímní vlády.

- **15. prosince** Evropská unie **pozastavila jednání s Ukrajinou** s tím, že Kyjev musí dát najevo jasný postoj k budoucnosti asociační dohody.
- **Janukovyč** se v Moskvě setkává s ruským prezidentem **Vladimirem Putinem**. Rusko tehdy přislíbilo Ukrajině 15 miliard dolarů a snížení ceny zemního plynu o třetinu. To mělo Kyjev podle všeho přesvědčit k odklonu od dosavadního přibližování k Unii.

Únor 2014 – Rusko přesunuje na ukrajinský poloostrov 9000 příslušníků svých ozbrojených sil. Ruští vojáci převzali kontrolu nad strategickými pozicemi a infrastrukturou na ukrajinském poloostrově Krymu.

26. února se v Simferopolu odehrál střet mezi zastánci příklonu k Rusku a příznivci nově vznikající kyjevské vlády.

V noci na čtvrtek **27. února** obsadili budovu krymského parlamentu neznámí útočníci, kteří na jeho střeše vyvěsili ruskou vlajku.

Krymský parlament vyhlašuje referendum o oddělení Krymu od Ukrajiny.

Krymské referendum

- Vyhlášené Krymským parlamentem
- **16. března 2014** - referendum o připojení Krymského poloostrova k Ruské federaci. Velká většina je **pro připojení**.
- **21. března 2014** začlenilo Rusko jak Krym tak město Sevastopol do svého státního území.

- Po anexi se projevily pokles životní úrovně.
- Nová vláda znárodnila rozsáhlý majetek a došlo k odlivu mezinárodních společností i zahraničních turistů.
- Ukrajina přerušila silniční a železniční spojení s poloostrovem a letecké spojení je zajišťováno pouze z Ruska.
- Kvůli komplikovanému zásobování a sankcím se radikálně zmenšila dostupnost zboží a výrazně vzrostly ceny.
- Ukrajina také Krymu odřízla přísun vody, což je katastrofou pro zemědělce. Embargo platí i na dodávky zařízení či technologií v oblasti energetiky, dopravy a telekomunikace.
- Moskva však výrazně investuje do krymské infrastruktury (příkladem je 19 km dlouhý most přes Kerčský průplav) a propaganda slibuje místním obyvatelům růst platů a prosperity.

Zdroje

- <https://www.mundo.cz/krym/historie>
- https://www.lidovky.cz/svet/krym-patri-ukrajine-uz-60-let-co-predchazelo-posledni-ruske-invazi.A140302_155143_In_zahranici_ttr
- <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1790525-pred-anexi-se-na-krym-presunulo-9000-ruskych-vojaku>
- <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Krymsk%C3%A1-krize-UNSC.pdf>
- <https://www.e15.cz/zahranicni/asociacni-dohoda-mezi-eu-a-ukrajinou-vesla-v-platnost-dnesek-vstoupi-do-dejin-tvrdi-porosenko-1336908>
- <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2745281-tajna-invaze-pred-peti-lety-rusko-porusilo-zenevske-konvence-a-poslalo-na-krym-zelene>
- <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/linksdossier/vyvoj-aktualniho-deni-na-ukrajine-000101/>